

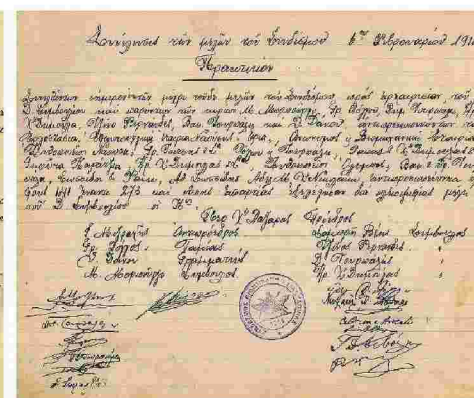
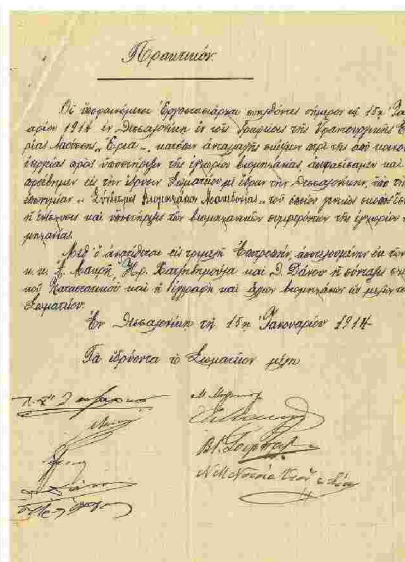
Μπορεί να λένε ότι «τα πρώτα εκατό χρόνια είναι δύσκολα», αλλά μετά από έναν αιώνα λειτουργίας του Συνδέσμου Βιομηχανιών Βορείου Ελλάδος το κοντέρ μοιάζει να έχει μηδενίσει και τα δύσκολα να είναι μπροστά. Και τώρα, όπως και τότε, είναι αντιμέτωποι με συνθήκες κρίσης και ένα καθεστώς γραφειοκρατίας που απομυζά παραγωγικές δυνάμεις.

Της **Σοφίας Χριστοφορίδου**

«Λένε πως τα πρώτα 100 χρόνια είναι δύσκολα. Τελικά και τα επόμενα εκατό είναι δύσκολα από ό,τι φαίνεται. Ξεκινάμε ίσως από την ίδια αφετηρία που ξεκίνησαν οι προκάτοχοί μας το 1915. Από αυτούς παίρνουμε έμπνευση και θάρρος και αφού κατάφεραν αυτοί να δημιουργήσουν έναν φορέα που έχει ζωή 100 χρόνια σκοπός μας είναι να τα χιλιάσουμε» ανέφερε ο πρόεδρος του ΣΒΒΕ, Αθανάσιος Σαββάκης κατά την παρουσίαση του λευκώματος για τον έναν αιώνα ζωής του φορέα.

ΟΛΑ ΞΕΚΙΝΗΣΑΝ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΔΕΣΣΑ

Ο μακεδονικός χώρος είχε μεγάλη προϊστορία στη μεταποίηση αλλά από τα τέλη του 18ου αιώνα η χειροτε-

Το πρακτικό με την ανάδειξη των πρώτων μελών (επάνω). Αριστερά, το πρακτικό της ίδρυσης του τότε σωματείου με την επωνυμία «Σύνδεσμος Βιομηχανών Μακεδονίας».

Λεύκωμα για τη συμπλήρωση 100 χρόνων του συνδέσμου ΣΒΒΕ Ένας αιώνας ιστορία

χνική βιοτεχνία δίνει τη θέση της στη βιομηχανία, που πρωτοεμφανίστηκε στην Έδεσσα. Γιατί εκεί; Καταρχήν γιατί υπήρχε η δωρεάν ενέργεια από τις υδατοπτώσεις -πρακτικά ό,τι το κάρβουνο για το Μάντσεστερ ήταν το νερό των καταρρακτών για την Έδεσσα. Επιπλέον, υπήρχε πολύ φθηνή εργατική δύναμη -τα κορίτσια από τις αγροτικές οικογένειες που, όταν δεν απασχολούνταν στις εποχιακές αγροτικές δουλειές, δουλεύουν με χαμηλό ημερομίσθιο στα εργοστάσια. Έτσι, τη δεκαετία του 1870 αναπτύχθηκαν οι πρώτες μονάδες κλωστοϋφαντουργίας, που αποτέλεσαν και τον πυρήνα της βιομηχανίας στον βορειοελλαδικό χώρο. Στη Θεσσαλονίκη η πρώτη βιομηχανία είχε δημιουργηθεί νωρίτερα, το 1840, όταν η οικογένεια οι Αλλατίνη αγόρασε μια ευρεσιτεχνία στην αλευροβιομηχανία και δημιούργησε το εργοστάσιό της. Ωστόσο, ήταν οι βιομήχανοι της περιοχής γύρω από τους καταρράκτες, από την Έδεσσα, τη Νάουσα και τη Βέροια, που πήραν την πρωτοβουλία για τη δημιουργία του Συνδέσμου.

«ΠΡΟΣ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΤΗΣ ΕΓΧΩΡΙΟΥ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ»

Τα πρώτα χρόνια μετά την ενσωμάτωση της Μακεδονίας στο ελληνικό κράτος, οι βορειοελλαδίτες βιομήχανοι διεκδικούσαν ίση μεταχείριση. «Επισημως η Μακεδονία προσαρτήθηκε στην Ελλάδα 1 Ιανουαρίου του 1914. Η βιομηχανία αντιμετώπιζόταν ως προς τους δασμούς σαν να ήταν στο εξωτερικό και ως προς τους έμμεσους φόρους σαν να ήταν στο εσωτερικό» σημείωσε ο συγγραφέας του ιστορικού λευκώματος Δρ. Ευάγγελος Χεκίμογλου. Σε αυτό το παράδοξο φορολογικό καθεστώς ήρθε να προστεθεί η αποκοπή από παραδοσιακές αγορές πρώτων υλών και προϊόντων (Μικρά Ασία, Βαλκάνια) μετά τους βαλκανικούς πολέμους, δημιουργώντας ένα πλήρες αδιέξοδο. Στις 15 Ιανουαρίου 1914, «κατόπι

ανταλλαγής σκέψεων περί της από κοινού ενεργείας προς υποστήριξη της εγχωρίου βιομηχανίας...» οκτώ βιομήχανοι, ο Περικλής Χατζηλάζαρος, ο Αθανάσιος Μακρής, ο Γρηγόριος Λόγγος, ο Βασίλειος Τουρπαλής, ο Μιχαήλ Νούσσας, ο Ηρακλής Χατζηδημούλας, ο Θεόδωρος Δάνου και ο Μωύς Μορπούργο αποφασίζουν να δημιουργήσουν ένα σωματείο με σκοπό την προώθηση της βιομηχανικής ανάπτυξης της Μακεδονίας. Μπορεί η Αλλατίνη να ήταν τόσο μεγάλη όσο όλες οι υπόλοιπες επιχειρήσεις μαζί, αλλά πρώτος πρόεδρος του Συνδέσμου δεν έγινε ο θρυλικός πρόεδρος της Μωύς Μορπούργο της οικογένειας Αλλατίνη. Την προεδρία ανέλαβε Περικλής Χατζηλάζαρος, που είχε αναλάβει την πρωτοβουλία και συν τοις άλλοις είχε και πολλές προσωπικές γνωριμίες στην Αθήνα -ιδιαίτερα χρήσιμες εκείνη την εποχή. Ένα νέο καταστατικό του Συνδέσμου, προσαρμοσμένο στις προβλέψεις του τότε νόμου, κατατέθηκε και εγκρίθηκε στις 28 Φεβρουαρίου 1915.

ΑΠΟ ΤΟ ΧΘΕΣ ΣΤΟ ΣΗΜΕΡΑ

Την περίοδο της κατοχής «η βιομηχανία λειτουργήσε για να συντηρήσει τους εργάτες της» όπως ανέφερε ο κ. Χεκίμογλου. Η δραματικότερη συνεδρίαση του Συνδέσμου ήταν στις 10 Μαρτίου 1943 με θέμα τη διαγραφή 39 μελών του εβραϊκής καταγωγής, κατ' επιταγή των κατοχικών δυνάμεων. Μεταπολεμικά, το ζητούμενο ήταν η προστασία της επαρχιακής βιομηχανίας καθώς η συμμετοχή της Β. Ελλάδας στο εθνικό προϊόν από 35% την περίοδο του μεσοπολέμου είχε συρρικνωθεί στο 16% στις αρχές του '50, λόγω της συγκέντρωσης της βιομηχανίας στην Αθήνα.

Στο εξαιρετικό λεύκωμα, περίπου 400 σελίδων με ιδιαίτερα ενδιαφέρον φωτογραφικό υλικό, περιγράφονται γλαφυρά όλοι οι σταθμοί της βορειοελλαδικής βιομηχανίας -από την απελευθέρωση της Μακεδονίας μέχρι τα χρόνια της ύφεσης, των πολέμων, της εκρηκτικής ανάπτυξης της δεκαετίας του '60 με την εισροή μεγάλων ξένων επενδύσεων, την ευρωπαϊκή ένταξη και τέλος τα σημερινά χρόνια της κρίσης και της αποβιομηχανίσης.

Παρόντες στην παρουσίαση ήταν οι πρόεδροι του ΣΒΒΕ των τελευταίων δεκαετιών Βασίλης Πανούτσος, Νίκος Ευθυμιάδης, Βασίλης Τακάς, Δημήτρης Συμεωνίδης, Νίκος Πέντζος, ενώ τον σχολιασμό του λευκώματος έκαναν ο δήμαρχος Θεσσαλονίκης (και β' αντιπρόεδρος του ΣΒΒΕ στα μέσα του '90) Γιάννης Μπουτάρης και ο εκπρόσωπος Τύπου της Ευρωπαϊκής Επιτροπής Μαργαρίτης Σχοινάς.

Πρωτόπορος Το ελάχιστο ημερομίσθιο

Ο ΣΒΒΕ υπήρξε στην πορεία του προοδευτικός αλλά και με έντονα κοινωνικά χαρακτηριστικά. Αυτό που δεν είναι ευρύτερα γνωστό είναι -σύμφωνα με τον κ. Χεκίμογλου- πως, πρώτος στην Ελλάδα, πριν από το κράτος, ο ΣΒΒΕ καθιέρωσε στις επιχειρήσεις-μέλη του το ελάχιστο ημερομίσθιο.

